

**EFFECTS OF NURSING THERAPEUTICS ON DYSPNEA IN PATIENTS
WITH CHRONIC OBSTRUCTIVE PULMONARY DISEASE**

SUPALUCK PARINYAVUTICHAJ

๒

อธิการบดี

จาก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL
FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF NURSING SCIENCE
(ADULT NURSING)**

FACULTY OF GRADUATE STUDIES

MAHIDOL UNIVERSITY

2001

ISBN 974-665-916-2

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

TH

S959e

๒๐๐๑

C.๑

**4237306 NSAN/ M :MAJOR : ADULT NURSING ; M.N.S. (ADULT NURSING)
KEY WORD :NURSING THERPEUTICS/ DYSPNEA/ CHRONIC
OBSTRUCTIVE PULMONARY DISEASE**

**SUPALUCK PARINYAVUTICHAJ : EFFECTS OF NURSING
THERAPEUTICS ON DYSPNEA IN PATIENTS WITH CHRONIC
OBSTRUCTIVE PULMONARY DISEASE : PENSRI RABIEB, M.S., SIRIORN
SINDHU, D.N.Sc. 83 p. ISBN 974-665-916-2**

Chronic obstructive pulmonary disease (COPD) affects the physiology, psychology, and neuropsychology of patients. Dyspnea is the most important symptom which make the COPD patients endure suffering. When the patients had severe dyspnea, they could not manage it by themselves. Eventually, the patients must go to hospital and usually require immediate attention for symptoms of dyspnea that threaten life or function. Delay would be harmful to the patient.

This study was presented as 8 individual case studies which aimed to describe the effects of nursing therapeutics on dyspnea in patients with COPD. The samples were patients with COPD who had symptoms of dyspnea and were treated in the observation room, Out Patient Department, Siriraj Hospital during January to March, 2001. All of the patients received the nursing therapeutics developed for this study, as follows : a) positioning technique helping the patient to achieve a leaning forward position and supine position which are the most comfortable and provide the best physiologic benefit, b) pursed lip breathing (PLB) that help the patients feel relief and gain better control of breathing by demonstrating PLB to the patients and encouraging them to mimic this technique along with the investigator. These included bronchodilator therapy which was used to reduce bronchospasm. The instrument for data collection was designed by the investigator. Data were analyzed by content analysis.

The results from this study showed that all of the patients were elderly males. Most of the patients had dyspnea 3 – 4 times / week. Most of the patients' own perceptions of dyspnea were difficult or labored breathing, suffocation, and chest tightness. All of the patients perceived infection of the respiratory tract and usual activities as precipitating factors. The symptoms of dyspnea affected both physiological, and psychological response, such as feeling of weakness, fear of death and helplessness. When the patients had severe dyspnea, they could not use inhaled bronchodilator drug in order to manage dyspnea.

The results from nursing therapeutics showed that the satisfaction of the majority of patients with nursing therapeutics were high. All of the patients' own negative perceptions of dyspnea were decreased. The nursing therapeutics in this study appeared to increase peak expiratory flow rate (PEFr) and oxygen saturation (O Sat), while respiration rate was decreased.

The nursing therapeutics in this study can be used as basic information and guidance for developing the effectiveness of nursing therapeutics to manage symptoms of dyspnea.

4237306 NSAN/M : สาขาวิชา : การพยาบาลผู้ใหญ่ ; พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คุณลักษณะ ปริญญาตรี : ผลของการบำบัดทางการพยาบาลต่ออาการหายใจลำบากในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง (EFFECTS OF NURSING THERAPEUTICS ON DYSPNEA IN PATIENTS WITH CHRONIC OBSTRUCTIVE PULMONARY DISEASE). คณะกรรมการควบคุมคณานุกรม
นิพนธ์ : เทญศิริ ระเบียบ, M.S., ศิริอร สิบสุข, D.N.Sc. 83 หน้า ISBN 974-665-916-2

โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง เป็นโรคที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อบุคคลทั้งด้านร่างกาย, จิตใจ, อารมณ์ อาการหายใจลำบาก เป็นอาการสำคัญที่ทำให้ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ต้องทนทุกข์ทรมานมาก เมื่อมีอาการรุนแรงผู้ป่วยจะไม่สามารถจัดการอาการหายใจลำบากได้ด้วยตนเอง จำเป็นต้องมาโรงพยาบาลเพื่อขอรับการรักษาเป็นประจำ การศึกษาแบบกรณีศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ผลของการบำบัดทางการพยาบาลต่ออาการหายใจลำบากในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่มีอาการหายใจลำบาก และรับไว้รักษาในหน่วยพักรอดูอาการ ตึกตรวจรักษาผู้ป่วยนอก โรงพยาบาล ศิริราช มหาวิทยาลัยมหิดล ระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือน มีนาคม 2544 จำนวน 8 ราย กลุ่มตัวอย่างทุกรายได้รับการบำบัดทางการพยาบาล โดย 1. การจัดทำให้ผู้ป่วยอยู่ในท่านั่งโน้มตัวไปข้างหน้าแล้ววางแขนทั้งสองข้างบนโต๊ะคร่อมเตียง และทำนอนหงายศีรษะสูงเล็กน้อย เพื่อช่วยให้กล้ามเนื้อช่วยในการหายใจและกระบังลมทำงานได้ดีขึ้น 2. การสอนและแสดงวิธีการหายใจด้วยวิธีเป่าปากและกระตุ้นให้ผู้ป่วยได้ทำตามพร้อมกับผู้ศึกษา ร่วมกับการใช้ยาพ่นขยายหลอดลมเพื่อลดการหดเกร็งของหลอดลม ผู้ป่วยทุกคนได้รับการประเมินอาการหายใจลำบาก ด้วยเครื่องมือประเมินที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ป่วยสูงอายุ เพศชายทั้งหมด ส่วนใหญ่มีอาการหายใจลำบาก 3 - 4 ครั้ง / สัปดาห์ ผู้ป่วยมีการรับรู้ว่าคุณเองมีอาการหายใจขัด / ไม่สะดวก, หอบเหนื่อย, และแน่นอึดอัดในอกตามลำดับ อาการร่วมอื่นๆที่พบร่วมด้วย ได้แก่ อ่อนเพลีย, ไม่มีแรง, กลัวตาย, และไร้ความสามารถ ปัจจัยกระตุ้นส่วนใหญ่ที่ทำให้มีอาการหายใจลำบากรุนแรง คือ การติดเชื้อของทางเดินหายใจ และการออกกำลังกายกิจกรรมต่างๆ เมื่อเกิดอาการหายใจลำบากที่รุนแรง ผู้ป่วยจะไม่สามารถใช้ยาพ่นขยายหลอดลม ในการจัดการอาการดังกล่าวได้

ผลของการบำบัดทางการพยาบาลในการศึกษานี้ พบว่า ผู้ป่วยทุกคนมีความพึงพอใจในระดับสูงต่อการบำบัดทางการพยาบาลที่ได้รับ ผู้ป่วยทุกคนรับรู้ด้วยตนเองถึงอาการหายใจลำบากลดลง, ความกลัวตายลดลง ผลของการบำบัดทางการพยาบาลครั้งนี้ทำให้ ระดับความเข้มข้นของออกซิเจนในเลือดแดงเพิ่มขึ้น, ความเร็วสูงสุดในการหายใจออกเพิ่มขึ้น ขณะที่อัตราการหายใจลดลง

การบำบัดทางการพยาบาลที่นำมาศึกษานี้ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน และแนวทางสำหรับการพัฒนาวิธีการบำบัดทางการพยาบาลให้มีประสิทธิภาพ เพื่อจัดการอาการหายใจลำบากในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง